

Zarządzenie Nr 13/2024

**Dyrektora Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie
z dnia 11 września 2024 r.**

**w sprawie wprowadzenia regulaminu zgłaszania przypadków nieprawidłowości,
podejmowania działań następczych oraz ochrony osób dokonujących zgłoszeń**

Na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o Międzynarodowym Instytucie Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie z dnia 26 czerwca 1997 r. (Dz. U. Nr 106, poz. 674 z późn. zm.) oraz § 13 statutu MIBMiK nadanego decyzją Nr 1/2017 Prezesa Polskiej Akademii Nauk z dnia 9 stycznia 2017 r., zarządzam, co następuje:

§1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Międzynarodowy Instytut Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie (dalej: MIBMiK) prowadzi swoją działalność w oparciu o bezwzględne poszanowanie przepisów prawa, dobrych praktyk oraz najwyższych standardów etycznych.
2. Podstawowym celem niniejszego regulaminu jest utworzenie systemu informowania o nieprawidłowościach w MIBMiK poprzez stworzenie bezpiecznego kanału zgłoszeniowego, zapobiegającego podejmowaniu jakichkolwiek działań odwetowych wobec sygnalisty.
3. Regulamin określa w szczególności:
 - a) zakres nieprawidłowości objętych procedurą,
 - b) zakres osób uprawnionych do zgłaszania nieprawidłowości,
 - c) zasady zgłaszania nieprawidłowości przez osoby uprawnione do dokonania zgłoszenia,
 - d) odpowiedzialność w procesie zarządzania nieprawidłowościami,
 - e) proces rozpatrywania oraz zarządzania nieprawidłowościami,
 - f) zasady zachowania poufności, w szczególności zasady zachowania w tajemnicy dokonanych zgłoszeń nieprawidłowości przez sygnalistów oraz tożsamości osób dokonujących zgłoszeń.

§2

ZAKRES STOSOWANIA REGULAMINU

1. Do dokonania zgłoszenia uprawnione są osoby spośród poniższych grup:
 - a) pracownicy i doktoranci oraz byli pracownicy i doktoranci MIBMiK,
 - b) wszelkie inne osoby (dalej: współpracownicy) w jakikolwiek sposób powiązane z MIBMiK, w szczególności: osoba świadcząca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej; osoba świadcząca pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawca lub dostawca; stażysta; wolontariusz; praktykant lub kandydaci do zatrudnienia, jeśli informacje dotyczące nieprawidłowości pozyskali w trakcie procesu rekrutacji lub innych procesów poprzedzających nawiązanie stosunku zatrudnienia.
2. Zgłoszenie nieprawidłowości może dotyczyć w szczególności:

- a) osoby fizycznej uprawnionej do reprezentowania MIBMiK,
 - b) pracowników i współpracowników MIBMiK w związku ze świadczeniem pracy na jego rzecz,
 - c) podwykonawcy albo innego przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, jeżeli jego czyn zabroniony pozostawał w związku z wykonywaniem umowy zawartej z MIBMiK,
 - d) pracownika lub współpracownika albo osoby upoważnionej do działania w interesie lub na rzecz przedsiębiorcy niebędącego osobą fizyczną, jeżeli jego czyn pozostawał w związku z wykonywaniem umowy zawartej przez tego przedsiębiorcę z MIBMiK.
3. Za naruszenie prawa objęte ustawą uważa się działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem mające na celu obejście prawa a dotyczące:
- 1) korupcji;
 - 2) zamówień publicznych;
 - 3) usług, produktów i rynków finansowych;
 - 4) przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
 - 5) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
 - 6) bezpieczeństwa transportu;
 - 7) ochrony środowiska;
 - 8) ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
 - 9) bezpieczeństwa żywności i pasz;
 - 10) zdrowia i dobrostanu zwierząt;
 - 11) zdrowia publicznego;
 - 12) ochrony konsumentów;
 - 13) ochrony prywatności i danych osobowych;
 - 14) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
 - 15) interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
 - 16) rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
 - 17) konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela - występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi w pkt 1-16,
 - 18) naruszeń dotyczących obowiązujących w MIBMiK wewnętrznych aktów prawnych.

§3

STATUS SYGNALISTY

- 1. Zgodnie z zasadą dobrej wiary każda osoba uprawniona do dokonania zgłoszenia powinna zgłosić nieprawidłowość, jeśli istnieją po jej stronie uzasadnione podstawy, by sądzić, że przekazywane informacje są prawdziwe.
- 2. Status sygnalisty może uzyskać każdy zgłaszający, chyba że wstępna analiza zgłoszenia daje podstawy do przyjęcia, iż zgłaszający w sposób oczywisty działał w złej wierze (domniemanie dobrej wiary).
- 3. Decyzję o nadaniu statusu sygnalisty podejmuje osoba odpowiedzialna za obsługę zgłoszeń.
- 4. Przez sygnalistę rozumie się osobę zgłaszającą nieprawidłowości w sprawach, w których nie jest stroną ani uczestnikiem, na rzecz stron lub uczestników tych postępowań i nie robi tego ze względu na swój własny interes prawny.

5. Sygnalista nie jest świadkiem w postępowaniu, które zostanie zainicjowane na skutek jego zgłoszenia, nie jest też uczestnikiem ani stroną wszczętego postępowania.
6. Sygnalista nie staje się stroną postępowania administracyjnego w rozumieniu przepisów art. 28 k.p.a., w sprawie toczącej się na skutek otrzymanego od niego zgłoszenia.
7. Dla spraw, zgłaszanych przez osobę, której nadano status sygnalisty tworzy się odrębny rejestr spraw.
8. Sygnalista jest informowany o przebiegu i wyniku postępowania, które zostało wszczęte na skutek jego zgłoszenia, w zakresie w jakim informacja stanowi informację publiczną w ramach sprawy zarejestrowanej w związku z przekazaniem przez niego zgłoszeniem.

§4

OCHRONA SYGNALISTY

1. Dane osobowe zgłaszającego nieprawidłowości, której nadano status sygnalisty, podlegają szczególnej ochronie w celu ograniczenia osobistego ryzyka sygnalisty, w tym negatywnych konsekwencji ze strony osób i podmiotów, do których odnosiło się zgłoszenie.
2. Dane sygnalisty powinny pozostać poufne i nie mogą być ujawniane w toku postępowania stronom i uczestnikom tego postępowania, bez wyraźnego i jednoznacznego przyzwolenia ze strony sygnalisty.
3. Od sygnalisty nie żąda się dodatkowych danych osobowych niż te, które zostały przez niego wskazane w przekazanym zgłoszeniu, jeśli przekazane dane pozwalają jednoznaczną identyfikację.
4. Dane sygnalisty nie są ujawniane w żadnym z dokumentów związanych z postępowaniem.
5. Wprowadza się bezwzględny zakaz podejmowania działań odwetowych wobec sygnalisty również w sytuacji, gdy zgłoszenie nieprawidłowości zostało zgłoszone w dobrej wierze, a przeprowadzone postępowanie wyjaśniające wykazało, że zgłoszona nieprawidłowość nie miała miejsca.
6. Jeżeli praca była, jest lub ma być świadczona na podstawie stosunku pracy, wobec sygnalisty nie mogą być podejmowane działania odwetowe, polegające w szczególności na:
 - 1) odmowie nawiązania stosunku pracy;
 - 2) wypowiedzeniu lub rozwiązaniu bez wypowiedzenia stosunku pracy;
 - 3) niezawarciu umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny, niezawarciu kolejnej umowy o pracę na czas określony lub niezawarciu umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na czas określony - w przypadku gdy sygnalista miał uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa;
 - 4) obniżeniu wysokości wynagrodzenia za pracę;
 - 5) wstrzymaniu awansu albo pominięciu przy awansowaniu;
 - 6) pominięciu przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą lub obniżeniu wysokości tych świadczeń;
 - 7) przeniesieniu na niższe stanowisko pracy;
 - 8) zawieszeniu w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych;
 - 9) przekazaniu innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków sygnalisty;

- 10) niekorzystnej zmianie miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy;
 - 11) negatywnej ocenie wyników pracy lub negatywnej opinii o pracy;
 - 12) nałożeniu lub zastosowaniu środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze;
 - 13) przymusie, zastraszaniu lub wykluczeniu;
 - 14) mobbingu;
 - 15) dyskryminacji;
 - 16) niekorzystnym lub niesprawiedliwym traktowaniu;
 - 17) wstrzymaniu udziału lub pominięciu przy typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe;
 - 18) nieuzasadnionym skierowaniu na badania lekarskie, w tym badania psychiatryczne, chyba że przepisy odrębne przewidują możliwość skierowania pracownika na takie badania;
 - 19) działaniu zmierzającym do utrudnienia znalezienia w przyszłości pracy w danym sektorze lub w danej branży na podstawie nieformalnego lub formalnego porozumienia sektorowego lub branżowego;
 - 20) spowodowaniu straty finansowej, w tym gospodarczej lub utraty dochodu;
 - 21) wyrządzeniu innej szkody niematerialnej, w tym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności dobrego imienia sygnalisty.
7. Za działania odwetowe z powodu dokonania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego uważa się także próbę lub groźbę zastosowania środka określonego w ust. 6.
 8. Ochrona nie dotyczy sygnalisty, będącego jednocześnie sprawcą, współsprawcą lub pomocnikiem osoby bądź osób, które przyczyniły się swoimi działaniami lub zaniechaniem do powstania nieprawidłowości.
 9. Jeżeli w toku postępowania wyjaśniającego okaże się, że zgłaszający, który uprzednio otrzymał status sygnalisty, działał w złej wierze, to zostaje on pozbawiony ochrony przewidzianej dla sygnalisty.

§5

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA ZARZĄDZANIE ZGŁOSZENIAMI

1. Za przyjmowanie i rozpatrywanie zgłoszeń nieprawidłowości w MIBMiK jest odpowiedzialny Zespół ds. naruszeń (dalej: Zespół) wyznaczony przez Dyrektora MIBMiK.
2. Członkowie Zespołu działają na podstawie doraźnych upoważnień wydanych przez Dyrektora MIBMiK.
3. Do wykonania określonych czynności specjalistycznych w trakcie postępowania Dyrektor MIBMiK może dodatkowo powołać ekspertów będących lub nie będących pracownikami jednostki.
4. Członkiem Zespołu ani ekspertem nie może być:
 - a) sygnalista, który przekazał zgłoszenie, będące przedmiotem wyjaśnienia;
 - b) osoba, której dotyczy zgłoszenie;
 - c) osoba będąca bezpośrednim podwładnym lub przełożonym osoby, której dotyczy zgłoszenie;
 - d) osoba bliska w stosunku do osoby, której dotyczy zgłoszenie (w rozumieniu przepisów kodeksu karnego);
 - e) osoba wykonująca czynności lub załatwiająca sprawy, których prawidłowość będzie przedmiotem

badania;

- f) osoba, której udział w postępowaniu wzbudzałby uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności z innych przyczyn.
- 5. W trakcie prowadzenia postępowania wyjaśniającego członkowie Zespołu mają prawo:
 - a) dostępu do dokumentów i danych;
 - b) uzyskiwania przetworzonych i nieprzetworzonych informacji od pracowników poszczególnych komórek organizacyjnych;
 - c) uzyskiwania ustnych i pisemnych wyjaśnień od pracowników, doktorantów i współpracowników jednostki;
 - d) dostępu do pomieszczeń jednostki w celu dokonania wizji lokalnej lub zabezpieczenia dowodów;
 - e) korzystania z pomocy Inspektora Danych Osobowych;
 - f) konsultowania, w niezbędnym zakresie, uzyskanych informacji i danych.

§6

ZGŁASZANIE NIEPRAWIDŁOWOŚCI

1. Zgłoszenia nieprawidłowości mogą być przekazywane za pomocą dedykowanej skrzynki mailowej – whistleblowing@iimcb.gov.pl
2. Zgłoszenie nieprawidłowości powinno wskazywać jasne i wyczerpujące wyjaśnienie przedmiotu zgłoszenia i zawierać w szczególności:
 - a) datę oraz miejsce zaistnienia nieprawidłowości lub datę i miejsce pozyskania informacji o nieprawidłowości,
 - b) opis konkretnej sytuacji lub okoliczności stwarzających możliwość wystąpienia nieprawidłowości,
 - c) wskazanie osoby/komórki organizacyjnej, której dotyczy zgłoszenie nieprawidłowości,
 - d) wskazanie ewentualnych świadków nieprawidłowości,
 - e) wskazanie wszystkich dowodów i informacji, jakimi dysponuje zgłaszający, które mogą okazać się pomocne w procesie rozpatrywania nieprawidłowości,
 - f) kontakt do osoby zgłaszającej.
3. Zgłaszający zobowiązany jest do traktowania posiadanych przez niego informacji dotyczących podejrzenia nieprawidłowości jako tajemnicy i powstrzymania się od publicznych rozmów o zgłaszanych podejrzeniach nieprawidłowości, chyba że osoba ta jest zobowiązana do takiego działania przepisami prawa.
4. Zgłoszenia anonimowe nie będą rozpatrywane przez Zespół.

§7

FAŁSZYWE ZGŁOSZENIE

1. Zgłoszenie nieprawidłowości może być dokonane wyłącznie w dobrej wierze.
2. W złej wierze pozostaje zgłaszający, który działa w celu sprzecznym z prawem lub zasadami współżycia społecznego.
3. W przypadku ustalenia w wyniku wstępnej analizy zgłoszenia albo w toku postępowania wyjaśniającego, iż w zgłoszeniu nieprawidłowości świadomie podano nieprawdę lub zatajono prawdę, zgłaszający będący pracownikiem, może zostać pociągnięty do odpowiedzialności porządkowej określonej w przepisach Kodeksu Pracy. Zachowanie takie

może być również zakwalifikowane jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych i jako takie skutkować rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia.

4. W przypadku zgłaszającego, świadczącego na rzecz MIBMiK usługi na podstawie umowy innej niż umowa o pracę, ustalenie dokonania fałszywego zgłoszenia nieprawidłowości skutkować może rozwiązaniem tejże umowy i definitywnym zakończeniem współpracy pomiędzy stronami.
5. Niezależnie od skutków wskazanych powyżej, zgłaszający świadomie dokonujący fałszywego zgłoszenia nieprawidłowości może zostać pociągnięty do odpowiedzialności odszkodowawczej, w przypadku wystąpienia szkody po stronie MIBMiK, związanej z fałszywym zgłoszeniem.

§8

POSTĘPOWANIE WYJAŚNIAJĄCE

1. Po wpłynięciu zgłoszenia nieprawidłowości, Zespół niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni roboczych od dnia wpływu:
 - a) potwierdza wpłynięcie zgłoszenia nieprawidłowości,
 - b) dokonuje wstępnej analizy zgłoszenia,
 - c) nadaje lub nie nadaje osobie zgłaszającej statusu sygnalisty.
2. Przekroczenie terminu wskazanego powyżej uzasadnione jest wyłącznie w razie konieczności podjęcia dodatkowych czynności w ramach wstępnej analizy zgłoszenia (np. konieczność uzupełnienia zgłoszenia, zgromadzenie dodatkowych dowodów). Wstępna analiza zgłoszenia nie może trwać dłużej niż 14 dni.
3. Jeżeli zgłoszenie kwalifikuje się do rozpoznania, Zespół wszczyna postępowanie wyjaśniające, które toczy się na zasadach określonych w niniejszym regulaminie.
4. Rozpatrzenie zgłoszenia nieprawidłowości następuje bez zbędnej zwłoki, w okresie nie dłuższym niż 30 dni od daty wszczęcia postępowania wyjaśniającego, pod warunkiem możliwości zebrania w tym czasie przez Zespół niezbędnych dokumentów i dowodów.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach rozpatrzenie zgłoszenia nieprawidłowości może nastąpić w terminie nie dłuższym niż 90 dni od daty wszczęcia postępowania wyjaśniającego.
6. Z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego Zespół sporządza raport, który obejmuje opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ustalone nieprawidłowości i ich przyczyny, zakres i skutki oraz osoby za nie odpowiedzialne, a także rekomendacje w zakresie załatwienia sprawy i przedstawia go Dyrektorowi MIBMiK.
7. Zespół ma obowiązek poinformować sygnalistę na wskazany przez niego adres do kontaktu o sposobie załatwienia sprawy w terminie 30 dni od zakończenia rozpatrywania zgłoszenia.

§9

REJESTR ZGŁOSZEŃ NIEPRAWIDŁOWOŚCI

1. W rejestrze nieprawidłowości rejestruje się każde zgłoszenie nieprawidłowości, niezależnie od dalszego przebiegu postępowania wyjaśniającego.
2. Za prowadzenie rejestru nieprawidłowości w MIBMiK odpowiada Zespół.
3. Rejestr nieprawidłowości zawiera w szczególności:
 - a) dane kontaktowe sygnalisty,
 - b) wszystkie szczegółowe informacje posiadane na temat zgłoszenia,

- c) przebieg analizy i rozpatrzenia zgłoszenia nieprawidłowości,
 - d) osoby i komórki organizacyjne biorące udział w procesie analizy i rozpatrzenia zgłoszenia,
 - e) rekomendacje Zespołu.
4. Dane w rejestrze nieprawidłowości przechowuje się okres 5 lat od czasu zakończenia postępowania wyjaśniającego.

§10

ZGŁOSZENIA ZEWNĘTRZNE

1. Zgłoszenie może w każdym przypadku nastąpić również do organu publicznego lub organu centralnego z pominięciem trybu przewidzianego w niniejszym regulaminie, w szczególności, gdy:
 - a) w terminie na przekazanie informacji zwrotnej ustalonym w niniejszym regulaminie Pracodawca nie podejmie działań następczych lub nie przekaze informacji zwrotnej;
 - b) sygnalista ma uzasadnione podstawy, by sądzić, że naruszenie prawa może stanowić bezpośrednie lub oczywiste zagrożenie dla interesu publicznego, w szczególności istnieje ryzyko nieodwracalnej szkody;
 - c) dokonanie zgłoszenia wewnętrznego narazi go na działania odwetowe;
 - d) w przypadku dokonania zgłoszenia wewnętrznego istnieje niewielkie prawdopodobieństwo skutecznego przeciwdziałania naruszeniu prawa przez Pracodawcę z uwagi na szczególne okoliczności sprawy, takie jak możliwość ukrycia lub zniszczenia dowodów lub możliwość istnienia zмовы między Pracodawcą a sprawcą naruszenia prawa lub udziału pracodawcy w naruszeniu prawa.
2. Zgłoszenie dokonane do organu publicznego lub organu centralnego z pominięciem zgłoszenia wewnętrznego nie skutkuje pozbawieniem sygnalisty ochrony gwarantowanej przepisami ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa.

§ 11

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 25 września 2024 r., za wyjątkiem §10, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

podpis przedstawiciela pracowników

Marta
Elżbieta
Miączyńska

Elektronicznie
podpisany przez
Marta Elżbieta
Miączyńska
Data: 2024.09.11
09:18:37 +02'00'